

Siemenkuulumisia

Siemenet multaani!

VUOSI ALKOI lupaavasti, sillä vuoden 2019 Siemenluetteloon saatiin mm. kauan kaivattua Evakko-tomaattia. Tämä pienikokoinen tomaatti tuottaa suuren ja makean sadon. Nykyisen Suomen alueelle sen toivat Karjalan evakot. Onneksi tämäkin sinnikäs kanta on näin säästynyt meidänkin maisteltavaksi. Ja jotta säilyisi edelleenkin, niin kerää ensimmäisistä, täysin kypsyneistä ja esimerkiksi laadukkaista tomaateista siemenet Maatiaisien siemenvaihtoon – ja lopun tomaatin voi kyllä sitten syödäkin!

Omia siemeniä ”helpoista” kasveista

Mm. nämä kasvit tuottavat siemenet yhden kasvukauden/kesän jälkeen: mustakaura, kurkku, tomaatti, ruoho- ja pillisipuli, herne, papu, kurpitsa, paprika, retiisi ja parsakaali. Helppoja aloittelijoille ovat esim. itsepölytteiset herneet ja pavut (*Phaseolus*).

Huom! Herneestä, kurkusta ja kurpitsasta saatoisimmat ja parhaat taimet saa 2-4 v. vanhoista siemenistä. Huomioi että kurkku ja kurpitsa voivat pölyttää toisiaan ristiin rastiin, jolloin tulos on arvaamaton ja/tai huonolaatuinen. Niillä pitää olla suojaetäisyys.

Omia siemeniä ”haastavimmista” kasveista

Kaksivuotiset kasvit tuottavat siementä vasta toisena vuonna ja näihin kuuluvat mm. juurikkaat.

↑ *Chilin siemeniä.*

← *Keittopapu Perssonin värikkäitä siemeniä.*

Kotimaiset Kasvikset ry ja Puutarhaliitto ry ovat valinneet Vuoden 2019 vihannekseksi juurikkaiden suvun (*Beta vulgaris*). Siihen kuuluvat punajuurikkaan lisäksi kelta-, raita- ja valkojuurikas. Näiden valikoimaa on myös lisätty Siemenluetteloon tänä vuonna.

Beta-lajeista ylläpitoon olisi tarjolla:

-punajuurikas 'Avon Early', ap. Sesam (sisar-järjestöme Ruotsissa). Kooltaan tämä on pieni ja pyöreä. Malto on tummanpunainen, maultaan voimakas. Terve lajike, sekä helppo kasvatettava

-valkojuurikas 'Albino', ap. Sesam. Tämä maatiaiskanta on alunperin Liettuasta

-sokerijuurikas, ap. Pohjois-Amerikka. Nämä sokerijuurikkaat ovat todella makeita ja niistä voidaan tehdä ns. korvaussokeria mehiläisten talvi-ruokintaa varten (vinkkinä mihin sokerilientä voidaan käyttää). Siemenlääjille suositus: ”Ensimmäisen vuoden juurimukulasato (pienikokoisetkin käyvät hyvin) asetetaan siemenlisäys-tarkoituksessa mieluiten kasvamaan kasvihuoneeseen keväällä. Sillä ainakin Joensuun korkeudella kasvattaessa kesä on liian lyhyt siementen saamiseksi. Mutta jos kasvattaa siemenistä vain sokerijuurikkaita, niin kasvukausi riittää pituudeltaan”.

Siemenkasveiksi tarkoitettujen juurikkaat kylvetään myöhemmin kuin syötäväksi tarkoitettujen ja juurikkaiden tavoitekoko on halkaisijaltaan n. 5 cm. Siemenistukkaiksi valitaan syksyllä säännöllisesti kehittyneitä ja tummalehtisiä kasveja. Juurikkaat varastoidaan kellarissa tai aumassa + 1-7 °C:ssa. Ennen varastointia naatti katkaistaan, niin että jää n. 2 cm pitkät lehtiruotien tyngät. Juuri taas katkaistaan 3 cm mukulan alapuolelta. Istukkaat sitten aikaisin keväällä istutetaan lämpimään, tuulelta suojattuun paikkaan. Istutusvyvyys on sellainen, että juurenniska juuri ja juuri peittyy. Kehittyvät kukkavarret on hyvä sitoa tukikeppeihin, jotta ne eivät kaadu maahan. Siemenet tuleentuvat vasta myöhään syksyllä. Loppukuivausta varten siemenvarret katkaistaan ja levitetään kuivumaan ohuena kerroksena kuivaan, ilmavaan paikkaan. Siemenviljelyssä kasveja olisi hyvä olla 5-20 kpl. Laji/lajikepuhtaan siemenen takaamiseksi toisena vuonna pitää ottaa huomioon risteytyminen muiden lajien/lajikkeiden kanssa. Suositeltava eristystäisyys siemenviljelyssä on 1000 m. Lajit joiden kanssa punajuurikas risteytyy: muut Beta-lajit (puna-, -kelta- ja valkojuurikas), rehu- ja sokerijuurikas ja mangoldi.

Tule kuuntelemaan lisää juurikkaiden ylläpitoviljelystä Maatianen toimistolle 2.3.2019 klo 12-15.

Omia kokemuksia/yrityksiä viljelykasvien kasvattamisesta sekä siemenviljelyn onnistumisesta voi lähettää siemen@maatiainen.fi. Tarinoita ja siihen liitettyjä kuvia voidaan käyttää Maatiainen-lehdessä.

Sopiva haaste uudelle vuodelle voisi olla vaikka omien siementen saaminen yhdestä viljelykasvistä!

Värikästä alkavaa vuotta!

ANNE LEINO

Kuvat: Anne Leino

Tuleentuneet ruohosipulin siemenet valmiina kerättäväksi.

Parsakaali aloittelee kukintaa.

Retiisin lidut pullottavat jo lupaavasti.